

راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف

از یک جنبه نگری و نگرش یک سویه به زنان در امر حجاب و عفاف پرهیز شود. حجاب یکی از ارزنده‌ترین نمودهای عینی فرهنگی - اجتماعی در تمدن ایرانی - اسلامی است که پیشینه آن به قبل از ورود اسلام باز می‌گردد. حجاب و عفاف در عین آنکه پدیده‌ای مذهبی - ارزشی است به همان نسبت توجه به زمینه‌های فرهنگی - اجتماعی به عنوان بستر و زمینه‌های آن بسیار شایسته و لازم است و اشاعه و تعمیق آن نیازمند آموزش‌های بنیادین و مداوم در خانواده، مدرسه و سایر اجزاء جامعه است. بدیهی است که در کنار شرایط مساعد اجتماعی برای ارزش تلقی کردن این فرهنگ درونی شدن آن در وجود افراد نیز لازمه وجودی گسترش آن است. برای رسیدن به این هدف نیازمند مشارکت و توجه جدی تام دستگاه‌ها و نهادهای مختلف به صورت مستمر و هدفمند است. شورای عالی انقلاب فرهنگی پس از مدتها تحقیق و پژوهش و زمینه سازی جهت اجرایی کردن سیاستها چندی پیش راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف را به تصویب رساند. به این منظور با دکتر محمدعلی کی نژاد به گفت و گو نشستیم. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی با بیان اینکه هویت فرهنگی و اجتماعی هر جامعه براساس باورهای اعتقادی افراد شکل می‌گیرد و متضمن حفظ سلامت اخلاقی و ایمانی جامعه محسوب می‌شود، اظهار داشت: وضعیت عفاف و حجاب از ابتدای انقلاب تاکنون دستخوش تغییرات و فراز و نشیب‌هایی قرار گرفته است که عوامل مختلف در آن دخیل بوده است. وی سلیقه مداری و افراط و تفریط در امر حجاب، عدم هماهنگی و وحدت رویه میان دستگاه‌های مختلف و فقدان برنامه‌های درازمدت و اصولی، ارائه الگوهای متضاد، ضعف معرفت جوانان و خانواده‌ها و تلقی آنها از حجاب و فلسفه و ضرورت آن را از جمله عوامل این مهم دانست. دکتر کی‌نژاد یادآور شد: در شرایط کنونی نهادینه کردن امر فوق، با توجه به وضعیت مناسب فرهنگی کشور نیاز به برنامه ریزی جدید و به روز با در نظر گرفتن ویژگی‌های زمانی و مکانی دارد، خصوصاً اینکه این مسأله از دیرباز یکی از تغییرات عمده متعدد تهاجم فرهنگی غرب و تلاش برای عقیم جلوه دادن احکام و دستورات دینی است. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی با تأکید بر اینکه باید از یک جنبه نگری و نگرش یک سویه به زنان در امر حجاب و عفاف پرهیز شود، افزود: ما باید با در نظر گرفتن کلیه عوامل فرهنگی و غیر فرهنگی تأثیرگذار بر این مفهوم فرهنگی و بازنگری در شیوه‌های گذشته و آسیب شناسی آن و استفاده از کلیه ظرفیت و منابع با یک عزم و اراده ملی در جهت جامعه پذیری عفاف تلاش کنیم. وی با اشاره به تصویب راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف در شورای عالی انقلاب فرهنگی تصریح کرد با این طرح، توسعه مبانی استقلال فرهنگی، با حفظ عفاف و زدودن مظاهر منحط غرب زدگی و خودباختگی در جامعه و آراستن جامعه به فضایل اخلاقی، تبیین و تعمیق فرهنگ عفاف در خانواده و جامعه، تقویت عزم ملی از طریق نظارت و ارزیابی مستمر از فعالیت‌های فرهنگی کشور امکان پذیر می‌شود. دکتر کی‌نژاد با بیان اینکه راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف در ۴۷ بند در طرح مذکور مطرح شده است، خاطر نشان کرد: از میان راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف که در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است می‌توان به تبیین دائمی جایگاه والا و پراعتبار زن در اسلام و مقایسه آن با سایر مکاتب به منظور احساس برتری شخصیت زن مسلمان نسبت به زنان سایر مکاتب و پرهیز از روی آوردن به جاذبه‌ها و شخصیت‌های کاذب اشاره کرد. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی توسعه فرهنگ کنکاش و تفکر در مفاهیم دینی توسط جوانان به منظور پذیرش درونی و قلبی و عمل به آنها را از دیگر راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف مطرح کرد و گفت: البته یکی دیگر از راهبردها توجه دادن به رعایت و نیز باور پوشش، نه به عنوان یک اجبار اجتماعی بلکه به عنوان یک ارزش انسانی، دینی و معنوی و یک باور قلبی جهت مصونیت از زشتی‌ها و آسیب‌های خانوادگی است. دکتر کی‌نژاد اختصاص بخشی از موضوعات تحقیقاتی به بررسی «زمینه، علل و موانع گسترش فرهنگ عفاف در

جامعه» و بررسی تأثیرات محصولات فرهنگی کشور بر این موضوع را مورد تأکید قرار داد و گفت: البته این مسأله به عنوان یک راهبرد در سیاستهای گسترش فرهنگ عفاف دیده شده است. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی با تأکید بر فرهنگ سازی در زمینه عفاف و پوشش تصریح کرد: در این راستا اهتمام جدی مراکز فرهنگی و کلیه رسانه‌های کشور نسبت به ارائه الگوی مطلوب از عفاف در محصولات فرهنگی خود، و پرهیز از ایجاد تضاد و تناقض برای جوانان، اعم از دختر و پسر در این امر یکی از راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف است که به تصویب شورای عالی رسید. وی اظهار داشت همانطور که مقام معظم رهبری فرموده‌اند: «مدگرایی افراطی پذیرفتنی نیست و برای ایجاد تنوع در لباس نباید از مدلهای غربی تقلید کرد، بلکه می‌توان با ارائه الگوهای بومی و ایرانی و طراحی لباس ملی ایرانیان این نیاز را تأمین کرد» دکتر کی‌نژاد افزود: دستگاهها و نهادهای فرهنگ ساز، به مُد به عنوان مؤلفه نوین و تأثیرگذار در جهت دهی به نوع پوشش و آراستگی جوانان توجه کنند و به تبلیغ نمادها و الگوهای لباس ایرانی و بومی مناطق مختلف کشور پردازند. وی خاطر نشان کرد: به منظور ایجاد هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در امر ترویج و گسترش فرهنگ عفاف در جامعه کمیته ترویج و گسترش فرهنگ عفاف با ترکیبی از برخی از وزارتخانه‌ها و نهادها و سازمانها در وزارت ارشاد تشکیل می‌شود که گزارش عملکرد آن هر شش ماه یک بار به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه خواهد شد. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی با بیان اینکه وزیر فرهنگ و ارشاد رئیس و رئیس سازمان تبلیغات اسلامی، نایب رئیس کمیته ترویج و گسترش فرهنگ عفاف هستند، تصریح کرد: نماینده ۹ وزارتخانه، ۵ سازمان، نماینده نیروی انتظامی، ستاد امر به معروف و نهی از منکر و یکی از نمایندگان کمیسیون فرهنگی مجلس از اعضای این کمیته هستند. دکتر کی‌نژاد یادآور شد: کمیته ترویج و گسترش فرهنگ عفاف موظف است حداکثر طی مدت دو ماه راهکارها، آیین نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی و نقش دستگاه‌های ذی ربط در این رابطه را تهیه و تصویب کرده و به اطلاع شورای عالی انقلاب فرهنگی برساند. وی توضیح و تبیین دائمی فلسفه و فواید عفاف و حجاب در زندگی فردی و اجتماعی و بیان آثار و نتایج سوء عدم رعایت عفاف و حجاب را امری ضروری دانست. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی افزود: توجه عموم افراد خصوصاً جوانان به نقش عفاف در ایجاد هویت فرهنگی و ملی مستقل برای کشور و ملت ضروری است و می‌بایست آثار مثبت سیاسی این استقلال فرهنگی و تفاوت آن با ترویج فرهنگ برهنگی که خود یکی از راه‌های تهاجم فرهنگی است با ذکر شواهد و نمونه‌های تاریخی تشریح شود. دکتر کی‌نژاد در پایان خاطر نشان کرد: به موازات اهتمام نسبت به عفاف و حجاب و تبلیغ و ترویج آن باید تدابیری اتخاذ شود تا چادر و انواع لباس‌هایی که استفاده از آنها لازمه رعایت عفاف و حجاب است به آسانی و با هزینه‌ای منطقی قابل تأمین باشد